

Суд із владою

Контроль за виконанням рішень в адмінсудочинстві

Анатолій МЕЛЬНИЧЕНКО,
юрист Pavlenko Legal Group

**PAVLENKO
LEGAL
GROUP**

Law & Government Relations

Левову частку від усіх судових спорів займають справи, що виникають із суб'єктами владних повноважень. Водночас показники фактичного відсотка виконання судових рішень в Україні, як відомо, прагнуть до кращого. Таким чином, залишається значний масив невиконаних судових рішень у спорах із суб'єктами владних повноважень.

У зв'язку з наявністю такого невідомого співвідношення кількості судових справ зі значною кількістю невиконаних судових рішень, виникає гостре питання щодо адаптації бізнесу та суспільства в таких умовах. Натомість судовий контроль, передбачений в адміністративному судочинстві, здатний стимулювати суб'єктів владних повноважень до виконання судових рішень, ухвалених не на їхню користь.

Правове врегулювання

Особливості застосування інституту судового контролю встановлені в Кодексі адміністративного судочинства України (далі — КАС України). КАС України передбачає три процесуальні форми контролю за виконанням судового рішення:

- зобов'язання суб'єкта владних повноважень (далі — СВП), не на користь якого ухвалене судове рішення, подати у встановлений судом строк звіт про виконання судового рішення;

- накладення на керівника суб'єкта владних повноважень, відповідального за виконання рішення, штрафу в сумі від 20 до 40 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб;

- здійснення розгляду скарг на рішення, дії або бездіяльність органу державної виконавчої служби, приватного виконавця в порядку, визначеному ст. 287 КАС України.

Пропоную більш детально зупинитися на судовому контролі, який полягає у зобов'язанні суб'єкта владних повноважень, не на користь якого ухвалене судове рішення, подати у встановлений судом строк звіт про виконання судового рішення (ч. 1 ст. 382 КАС України).

Судові аспекти застосування

Системний аналіз останньої судової практики у зазначених правовідносинах дає підстави стверджувати, що суди неохоче застосовують інститут судового контролю за виконанням судових рішень шляхом зобов'язання СВП подати звіт про виконання судового рішення.

Верховний Суд (далі — ВС) у додатковій постанові від 31.07.2018 р. у справі №235/7638/16-а, відмовляючи у задоволенні клопотання про встановлення СВП строку для подання звіту про виконання судового рішення, дійшов висновку, що суд наділений правом застосувати судовий контроль шляхом встановлення СВП обов'язку подання звіту про виконання судового рішення. Однак зазначені процесуальні дії є диспозитивним правом суду, що може використовуватися залежно від наявності об'єктивних обставин, які підтверджені належними та допустимими доказами.

В цьому контексті варто відзначити постанову Великої Палати Верховного Суду (далі — ВП ВС) від 06.05.2019 р. у справі №826/9960/15, в якій ВП ВС відмовила у задоволенні клопотання про встановлення судового контролю, оскільки заявник не довів, що загальний порядок виконання судового рішення не дав очікуваного результату, або що відповідач чинив перешкоди для виконання такого рішення.

Водночас існує позитивна практика застосування судового контролю на рівні як судів першої інстанції, так і ВС. Зокрема, ухвалою ВП ВС від 26.06.2018 р. у справі №800/592/17 був встановлений

судовий контроль за виконанням судового рішення. Варто зазначити, що в цьому випадку питання про судовий контроль суд вирішив вже після ухвалення судового рішення. Такий підхід ВС є порівняно новим, оскільки до цього часу існувала позиція Вищого адміністративного суду України, викладена у постанові Пленуму Вищого адміністративного суду України №3 від 13.03.2017 р. з діаметрально протилежними вис-

Додатково варто зазначити, що в частині застосування судового контролю шляхом накладення штрафу на керівника СВП за результатом розгляду звіту про виконання судового рішення або у разі неподання такого звіту суди переважно задовольняють такі клопотання. Прикладом є ухвала Окружного адміністративного суду м. Києва від 05.09.2018 р. у справі №826/27223/15, ухвала Київського окружного адміністратив-

Судовий контроль здатний стимулювати суб'єктів владних повноважень до виконання судових рішень

новками, яка зводилася до того, що питання про застосування судового контролю має бути вирішене до або під час ухвалення судового рішення.

Такий підхід суду значно розширив можливості заявників щодо застосування інституту судового контролю на завершальних стадіях судового процесу. Верховний Суд в ухвалі від 05.07.2018 р. у справі №206/3911/17, Черкаський окружний адміністративний суд в ухвалі від 19.04.2018 р. у справі №823/1635/18, Львівський апеляційний адміністративний суд у постанові від 15.05.2018 р. у справі №876/1438/18 вирішив питання щодо встановлення судового контролю після ухвалення судового рішення.

ного суду від 04.04.2019 р. у справі №810/177/18, ухвала Кіровоградського окружного адміністративного суду від 06.09.2018 р. у справі №811/1135/18.

Отже, судовий контроль за виконанням судових рішень в адміністративних справах є правом, а не обов'язком суду. Таким чином, при зверненні до суду з клопотанням про встановлення судового контролю практикуючим адвокатам та юристам необхідно більше зосередити увагу на доведенні обставин належними доказами, які свідчать про існування протиправності рішень, дій чи бездіяльності суб'єкта владних повноважень, спрямованих на ухилення від виконання судового рішення. [К](#)

